

HOMEROS

Ilias XXIV *

Ook na de begrafenis van Pátroklos bond Achílleus dagelijks het lijk van Hektoor achter zijn wagen aan, om het driemaal rond den grafheuvel van zijn vriend te slepen. Alle goden, behalve Hera, Athene en Poseidoon, hadden medelijden met Hektoor en spoorden Hermes aan, het lijk van den held heimelijk naar Troje over te brengen.

Tenslotte nam Apólloon, de beschermgod van Troje, het woord:

- 33 Hárteloos zíjt gij, o góden, - genádeloos! - Heéft dan voor ú ook Héktóor geen schénkels verbránd van smétt'loze rund'ren en geíten? Hém immers blíjft gij maar wéig'ren, al ís hij gestórven, te rédden, dát zijn gáde hem zién mag; zijn móeder hem zién mag; zijn kínd ook; Príamos oók, zijn váder; en Ílion! Daár zou men Héktóor drá in de vlámmen verbránden, en met dódengáven begíft'gen! Maár den kwaadaárd'gen Achílleus, o góden, - dien gúnt gij uw bíjstand, -
- 40 díé zijn onstúimigen wíl niet bréid'len kan; díé, wat hij voórheeft, ónverzétt'lijk vervólgt; als een leéuw, van wíldheid vervúld is, - leéuw, die, wanneér hij zijn maát'loos gewéld en zijn dáppere ínborst toégeeft, zich stórt op het veé van den méns, om een feéstmaal te hóuden! Zó draagt Achílleus van deérnis geen kénis meer, heéft hij de schaámte áfgelegd, díé toch de ménsen - al schaádt zij hen vaák - ook bevoórdeelt! Stéllig heeft ménigeen reéds een nog díerbaarder íemand verlóren, - 't kán een broéder geweést zijn, een bloédeigen broéder; een zoón zelfs: maár toch láát hij ten slótte zijn wénen en jámmeren váren! Líjdzaam heeft ímmers het lót de gemoéd'ren der ménsen geschápen! -
- 50 Dóch Achílleus blíjft Héktóor, ook nú hij hem 't léven ontroófd heeft, áchter zijn wágenbak aán om het gráf van zijn díerbaren mákker sleúren maar! - Waárlíjk geen wérk, dat zijn aánzien verfraáit of vermeérdert Laát hem - al ís hij een héld - voor de grámschap der góden zich hoéden: weérloze aárde toch ís 't, die Achílleus schéndt in zijn woéde!

Hem antwoordde in haar gramschap de blankarmige Hera:

- 56 Lúiden mócht het aldús, - dat woórd van u, zílverboogschútter, wérd de húlde gelíjk, die Achílleus en Héktóor verdíenen! Maár, als een stérv'ling, werd Héktóor gezoógd door een stérf'lijke móeder; dóch Achílleus, Achílleus is de zoón der godín, die ik zélve
- 60 ópgevoéd en gekoésterd, en een stérv'ling tot vrouw heb gegéven,- Péleus, die meér, dan wie oók, aan het hárt der onsterf'lijken líéf is. Állen waárt gij, o góden, op 't húwelijk; gíj onder hén ook, bánketterend en tókk'lend, - gij boévenmaat! steéds onbetroúwbaar!

Haar antwoordde de wolken verzamelende Zeus:

- 65 Héra! víér toch niet steéds uw verbólgenheid bótt op de góden: noóit zal de eér, die hun toévalt, dezélfde zijn! Héktóor was échter 't méést geliéfd bij de góden van állen, die Tróje bewónen; zó ook bij míj. Want niet éénmaal vergát hij míj gáven te bréngen. Noóit ontbeérde míjn áltaár 't verschúldigde deél van het feéstmaal,

wijnofferánde of braádgeur. Want dát is de eér, die ons toékomt.
70 Maár, voorwaár! de ontvóering verbiéd ik (dié zou Achílleus
tóch niet ontgáan) de ontvóering van Héktoor: steeds valt Achílleus
húlp van zijn móeder ten deel, - onverschíllig, of 't dág, dan wel nácht is.
Dóch laat gezwínd iemand gaán, om Thétis hérwaarts te roépen:
dán verneémt zij een raád, die verständig is, zódat Achílleus
gáven uit Príamos' hánd ontvángt en hem Héktoor teruggeeft.

Terstond verliet Iris, Zeus' boodschapster, den hemel en dook in de
diepte der zee. Daar rouwde de zilvervoetige Thétis over haar zoon
Achilleus, omdat hij spoedig sterven zou. Iris verscheen haar en sprak:

88 Thétis, sta óp! Volg den roép van Zeús, den onstérf'lijken heérser!

Tot haar sprak de zilvervoetige Thétis:

90 Waárom ontbiéd't mij die Gód, die geweldige? Schaámte weerhoúdt mij,
Ónder de góden te kómen: onéindig is 't leéd, dat mijn hárt trof....
Dóch ik wil gaán, en vergeéfs zal geen boódschap zijn, dié hij verkóndigt.

Thétis klom naar den hemel en tot haar sprak Zeus, de vader der mensen
en goden:

104 Zíjt gij ten hémel gespoéd, godin Thétis, óndanks uw droéf 'nis,
spíjts het ontroóstbaar verdriét in uw bínnenste! Ó, ik begrijp u!...
Maár toch móet mij van 't hárt, wat mij dreéf, u hérwaarts te roépen.
Négen dágen láng zijn beréids de góden aan 't twísten
óver Héktoors líjk en Achílleus, den stédenverwoéster.
Róven zág men het graág door den Árgusdóndenden Hérmes;
110 ík echter wénste in dézen de eér aan Achílleus te láten:
'k wíl mij de áchting en vriéndschap van ú, ook voor láter, verzeék'ren.
Snél naar het kámp moet gij gaán en uw zoón mijn boódschap verkónd'gen.
Woédend op hém (zeg het zó) zijn de góden, doch ík boven álle ;
hémelbewóners verbólgen, omdát hij, door waánzin gedréven,
Héktoor in 't scheépskamp der Griéken weerhoúdt en zijn líchaam niet áfstaat,
't ís mijn hoóp, dat hij báng wordt voor míj en Hektoór teruggeéft,
Ík echter wéns, den stoutmoédigen Príamos Íris te zénden:
lós kopen móet hij zijn zoón, door te gaán naar het scheépskamp der Griéken,
én door Achílleus geschénken te bréngen, waardoór hij vermúrwd wordt.

Thétis begaf zich naar het kamp der Grieken, naderde haar zoon
Achílleus en sprak:

128 Diérbaar kínd, tot wanneér toch, gestádig wénend en klágend,
wílt gij uw hárt nog vertéren? Vergéten zíjt gij de táfel,
zíjt gij het béd! Het is goéd, als een mán tot een vrouw, die hij líéfheeft,
nádert: láng immers zúlt gij niet léven meer! Nú reeds - beséf het! -
staán zij vlák naast ú, de Doód en het Lót, onontkoómbaar....
Vaárdig naar míj nu gelúisterd! Door Zeús ben ík u gezónden
woédend op ú, zegt de gód, zijn de góden, doch híj boven álle
hémelbewóners verbólgen, omdát gij door waánzin gedréven,
Héktoor in 't scheépskamp der Griéken weerhoúdt, en zijn líchaam niet áfstaat.

Kóm! geef gehoór! Sta het áf! Wil voor 't lijk toch den lósprijs aanvaárden!

Haar antwoordde de snelvoetige Achílleus:

139 Míj is het goéd! wie mij 't lósgeld betaált, die voére het líjk heen, -
áls nu éénmaal, in érnst, de Olýmpiër zélf het verórdent.

Intussen sprak Zeus tot Iris:

144 Heéngelijd, Íris! Onmídd'llijk! Verlaát uw hémelsen zétel!
Bréng mijn bevél aan den máchtigen Príamos, Trójes gebiéder:
lóskopen móet hij zijn zoón, door te gaán naar het scheépskamp der Griéken
én door Achílleus geschénken te bréngen, waardoór hij vermúrwd wordt, -
gáns alleén! geen ánder mag hém op zijn tócht begeléiden! -
Sléchts een heraút mag hem vólgen, een gríjsaard reeds! Ménnen moet déze
150 't múildierenspán en den wágen naar 't scheépskamp eerst; daárna naar Tróje
't líjk van Héktoor vervoéren, die doór Achílleus gedoód is!
Laát den vórst voor den doód beángstigd zijn, nóch voor iets ánders:
véilig is ímmers 't geléide, dat ík hem verlénen zal, - Hérmes!
Dié is zijn gíds, totdát hij, als gíds, in Achílleus' verblíjf treedt.
Dóch, zodrá hij den vórst in 't verblíjf van Achílleus gevoérd heeft,
zál hem Achílleus niet dóden! Neen! tégen de ánd'ren beschérmen!
Wánt niet zínneloos ís hij, niet ónbesúisd, niet boosaárdig!
Dóch vol mínzaamheid zál hij den mán, die hem sméken komt, spáren!

Te Troje, temidden zijner verwanten, rouwde Priamos over den dood van Héktoor, zijn zoon. Iris, Zeus' boodschapster, verscheen hem en sprak:

171 Moéd gevat, Dárdanos' télg, vorst Príamos! Weés niet beángstigd:
niét immers bén ik tot ú met een kwáde boódschap gekómen,
dóch met een héilzame tíjding! - Tot ú heeft Zeús mij gezónden,
dié om ú in den hémel van kómmer en deérnis vervúld is! -
Lóskopen móet gij - zo lúidt zijn bevél! - den édelen Héktoor,
doór Achílleus geschénken te bréngen, waardoór hij vermúrwd wordt; -
gáns alleén! geen ánder mag ú op uw tócht begeléiden! -
Sléchts een heraút mag u vólgen, een gríjsaard reeds! Ménnen moet déze
't múildierenspán en den wágen naar 't scheépskamp eerst; daárna naar Tróje
180 't líjk van Héktoor vervoéren, die doór Achílleus gedoód is! -
Laát uw hárt voor den doód beángstigd zijn, nóch voor iets ánders:
véilig is ímmers de léidsman, die ú vergezélle zal, - Hérmes!
Híj is uw gíds, totdát hij als gíds, in Achílleus verblíjf treedt.
Dóch, zodrá gij door hém in 't verblíjf van Achílleus geléid zijt,
zál de héld u niet dóden, neen! tégen de ánd'ren beschérmen!
Wánt niet zínneloos ís hij, niet ónbesúisd, niet boosaárdig!
Dóch vol mínzaamheid zál hij den mán, die hem sméken komt, spáren!

Na deze woorden verdween Iris. - Príamos gaf zijn zoons bevel,
een wagen in gereedheid te brengen, ging naar zijn schatkamer,
ontbood Hékabe, zijn gemalin, en sprak:

194 Lúister, vrouw!- mij heeft Zeús een hémelsen bóde gezónden :
lóskopen móet ik mijn zoón, door te gaán naar het scheépskamp der Griéken

én door Achílleus geschénken te bréngen, waardoór hij vermúrd wordt.
Dóch vertél het mij eérlijk: wat dúnt u van déze beschíkking?
Kráchtig toch wórd ikzélf door mijn vurig verlángen gedréven,
dérwaarts te gaán, naar de schépen, naar 't wíjde léger der Griéken!

Hékabe, Príamos' gade, begon te jammeren en sprak:

201 Weé mij! Waár is nú uw verstånd heen, dát u toch vroéger
roém schonk ónder de ménsen in 't búitenlánd en in Tróje?
Wílt gij nu wérk'lijk naar 't scheépskamp der Griéken gaan, zónder geléide?
Ónder het oóg van een mán, die ú zovéle en eéd'le
zónen van 't léven beroófd heeft! - Van íjzer nu, dát is uw hárt, ja!
Krijgt hij u ímmers in hánden en ziót hij u voór zich verschíjnen
(wreéd van aard en váls als die mán is), hij zál u geen deérnis,
zál u geen eérbied betónen! - Ach, laát ons toch Héktóor bewénen,
zételend ín onze zálén! - Zo heéft hem 't onwríkbare noódlot
210 't bíj zijn geboórte nu éénmaal beschóren, toén ik hem baárde, -
hónden ten proói te vállen, zo vér van zijn óuders verwíjderd,
bíj een wreédaard! een woést'ling! O, kón ik diens léver maar gróndig
ónder mijn tánden vermórz'len! - Dan wérd hij éind'lijk gewróken,
Héktóor, mijn zoón! - Want niét, als een láfaard, ís hij gévallen,
dóch voor Trójes mánnen en oók voor de vrouúwen van Tróje
stándhoudend! Niét kon de vlúcht hem aanlokken; niét de terúgtocht!

Tot haar sprak Príamos, de koning, die een god geleek:

218 Niét, als ik voórheb te gaán, mij hínderen! Niét door uw jámm'ren
voórbedúidselen schéppen, die héilloos zijn! Niéts toch beréikt gij! -
220 Já! indién mij een ánder, een stérv'ling, dien réistocht gelást had, -
eén, die de toekomst voorspélt, een ófferschoúwer of priéster:
liégen zoú ik hem héten en niét om zijn woórd mij bekómm'ren! -
nú echter - zélf haar gehoórd, de gódin, en gezién heb ik, dúid'lijk! -
gá ik; en niét vergeéfs zal haar ópdracht zijn! Ís 't mij beschóren,
doód te blíjven in 't kámp der met bróns gepántserde Griéken,
't deért mij niét! Dádelijk mág mij Achílleus van 't léven beróven,
áls ik mijn zoón omárm heb, mijn hárt met tránen verzádigd! -

Na deze woorden nam hij uit de kisten twaalf vrouwengewaden, twaalf mantels, twaalf dekens, twaalf witte lakens, twaalf lijfrokken, tien talenten gouds, twee fonkelende ketels, vier bekkens, en ten slotte een prachtigen beker, een geschenk der Thrakiërs, een kostbaar bezit: want hij spaarde zijn schatten niet, daar hij bovenmate verlangde, zijn zoon los te kopen. Hierop begaf hij zich naar de zuilengangen: daar trof hij het volk zijner stad aan en aldus schold hij het uit:

239 Wég! gij eérloos vólk! gij niétsnuten! - Hébt dan ook gíj niet
240 thús ellénde genoég, dat gij hiér komt, óm me te térgen?
Ís 't niet voldoénde, dat Krónos' zoon Zeús mij de kwélling beschíkt heeft,
't píuk mijner zoóns te verliézen! Doch wácht maar! Gij kómt er wel áchter!
Líchter zál het, veel líchter! den Griéksen krijgslieden vállen,
nú die héld niet meer ís, u te dóden! - Móge ik échter -
eér haar de Griéken verwoésten, de stád, en haar ríjksdommen plúnd'ren,

ónder mijn éigen ógen - vertrékken naar 't hús van den Doódsgod! -

Met zijn staf joeg de verbolgen grijsaard de Trojanen uiteen.

Hierop ontwaarde hij zijn zoons en hij begon hen uit te schelden:

- 253 Schiét dan toch óp! Nietswaárd'gen! Verácht'lijken! - Mócht gij toch állen -
Héktoor alleén echter niét! - bij de Griékse schépen gedoód zijn! -
Ách, ik door rámpen gesláag'ne! - Geen stérvling had dápperder zónen, -
niémand in heél mijn ríjk! Doch állen zíjn mij ontvállen:
Méstoer, die gódgelijke! en Tróilos, die wágenbestuúrder!
Héktoor, ách, die een gód onder ménsen was, niémand ooit toéscheen,
ván een stérfelijk mán de zoón te zijn, dóch van een gódheid! -
- 260 Hén heeft de kríjgsgod gedoód! Doch de láfaards zijn állen in léven!
leúg'naars en réidansers énkél! in 't stámpen der dánsmaat de bésten!
dié van schápen en bókken hun éigen liéden beróven! -
Zúlt gij nu éind'lijk den wágen reisvaárdig máken, - onmidd'lijk?
én met den lósprijs beláden? - Ik wéns mij op wég te begéven.

Zo sprak hij; zijn zoons haalden uit de schatkamer den losprijs, laadden hem op een wagen, spanden de muildieren ervoor, brachten een tweeden wagen in gereedheid en spanden de paarden in.

Hierop naderde Hékabe, bood Príamos een gouden beker, die met wijn gevuld was, en sprak:

- 287 Neém hem, pléng hem aan Zeús en bíd om behoúden terúgkeer
úit het vijándelijk kámp vandáan, daar uw hárt u nu éénmaal
dríjft naar de schépen der Griéken, - en dát ondánks mijn bezwáren! -
- 290 Roép daaróm in uw béde den dónkerwólkigen Zeús aan,
dié op den Ida vereérd wordt, gans Tróje van bóvenaf aanziet!
Vraág hem, een vógel te stúren, een íjlbode, dié door hemzélven
bóven de ánd're gestéld wordt - zijn krácht kent niét haars gelíjke -,
úit het oósten, opdát gij, zodrá hem uw ógen aanschóúwen,
zónder schroóm u naar 't scheépskamp begeéft der snelríjdende Griéken!
Wéigert u Zeús evenwél zijn bóodschapper, - Zeús, die wijd dóndert:
dán zal ík waaráchtig u niét met aándrang verzoéken,
naár de schépen der Griéken te gaán, hoe zeér 't ook uw wéns is!

Tot haar sprak Príamos, de koning, die een god geleek:

- 300 Gade; waaráchtig, is dít uw verzoék, ik zál het niet áfslaan!
Goéd is het ímmers, tot Zeús de hán den te héffen om deérnis!

Hij liet een dienaars water over zijn handen gieten, nam den beker aan, plengde en bad tot Zeus:

- 308 Váder Zeús, die den Ída beheérst, roemrúchtigste, groótste!
Geéf, dat Achílleus mijn kóms met vriéndschap en deérnis bejégent!
- 310 Laát mij een vógel verschijnen, een íjlbode, dié door u zélven
bóven de ánd're gestéld wordt - zijn krácht kent niét haars gelíjke -,
úit het oósten, opdát ik, zodrá hem mijn ógen ontwáren,
zónder schroóm mij naar 't scheépskamp begeéf der snelríjdende Griéken!

Dadelijk zond Zeus een adelaar uit het oosten. Elk zijner vleugels was zo wijd, als de deur der schatkamer van een rijk man; en zijn verschijning vervulde allen, die hem zagen, met vreugde. - Priamos en de heraut vertrokken; Priamos mende de paarden; de heraut de muilieren. Snel daalde de koning met zijn dienaar uit de stad af. Al zijn verwanten volgden hem, luid jammerend, alsof hij sterven ging. - Toen men de vlakte bereikt had, keerden zijn zoons en zijn schoonzonen naar de stad terug. - Intussen sprak de wijddonderende Zeus tot Hermes, zijn zoon:

334 Hérmes, - ú immers ís geen énk'le ópdracht geliéfder,
dán enen mán te geléiden; ook verhoórt gij, wién het u goéddunkt -
haást u, Tróje's vórst naar de hólle schépen der Griéken
zó te geléiden, dat niémand hem ziét, dat niémand hem waárneemt
Ónder de oóv'rige Griéken, voordát hij Achilleus beréikt heeft.

Zo sprak Zeus. Hermes bond zich de gouden sandalen onder de voeten, nam den staf, waamnede hij, wie waakt, slapen, wie slaapt, ontwaken doet, en vloog naar het Trojaanse land. - Daar nam hij de gedaante van een jongen vorst aan en naderde Priamos en den heraut. - Dezen hadden bij een stroom stilgehouden en lieten hun dieren drinken. De duisternis was reeds gevallen. Toen de heraut Hermes ontwaarde, sprak hij tot Priamos:

354 Ópgelet, Dárdanos' télg! een opléttenden geést is nu nódig!
Daár, zie! een mán! Hij beroóft ons onmídd'llijk van 't léven, vermoéd ik!
Kóm, niet getálm! Op de vlúcht! Met de paárden! Óf, is 't niet doénlijk,
hém bij de kniéën gevát, onder smeékbeden, dát hij ons spáre!

Zo sprak hij en Priamos ontstelde zeer, Hermes echter naderde hem, drukte hem de hand en sprak:

362 Waár, vader, mént gij aldús uw paárden en múildieren hénen?
Dúister ís het álóm! De ándere stérv'lingen slápen!
Zíjt gij dan sóms niet bevreésd voor den vúrigen moéd van de Griéken?
Zíj zijn kwaád u gezínd, u vijándig, vlák in de buúrt hier!
Mócht een húnner u zién, terwíjl gij door 't héilige dúister
zóveel schátten vervoért, wat waárt gij van zíns te begínnen?
Zélf zijt gij niét meer zo jóng! En een gríjsaard - die mán daar! - geléidt u
Hoé verdédigt gij ú, als iémand den stríjd met u aánbindt? -
370 Maár wees gerúst! Ik zál u geen kwaád doen! Já, tegen ánd'ren
nám ik het zélfs voor u óp! - Gij bréngt mij mijn váder te bínnen!

Tot hem sprak Priamos, de koning, die een god geleek:

373 Já, zo ís 't (ik bekén het, mijn kínd) gelíjk gij gezégd hebt! -
Maár nog ís er een gód, die ook míj de hánd boven 't hoófd houdt!
Híj vergúnde het míj, dat ík zúlken wánd'laar ontmoét heb, -
zó voortréff'lijk, als gíj, van gestálte en bouw zo uitnémend!
Hélder ook ís uw verstánd! - Gelúkkig príjs ik uw óuders!

Tot hem sprak Hermes, de Argusdoder, de rijkdommenschenker

379 Waárljik, gríjsaard, dit álles, -het ís, zoáls gij gezégd hebt!
380 Maár vertél mij nu eéns vollédig, in álle opréchtheid:
voért gij ze érgens heén, - uw véle en práchtige schátten,
naár een úitheems gebiéed, om déze altháns te behoúden?
Óf laat gij éindelijk, állen, het áchter u, - 't héilige Tróje,
doód'lijk bevreésd: zo'n héld is u tóch, de grootste, ontvállen, -
úw zoon! Noóit heeft hij ímmers den stríjd met de Griéken ontwéken!

Tot hem sprak Priamos, de koning, die een god geleek:

Wié toch zíjt gij, mijn béste, en wié toch zíjn zij, uw oúders? -
Hoé mij ontroérend van 't lót, dat mijn ármen zoón trof, gespróken!

Tot hem sprak Hermes, de Argusdoder, de rijkdommenschenker:

390 Pólsen wílt gij mij, gríjsaard, en meér over Héktóor vernémen! -
Hém heb ik, waárljik, zeer vaák in den roémverlénenden véldslag
voór mijn ógen gezién, ook toén hij, in 't scheépskamp gedróngen,
Griék na Griék in den doód dreef met 't schérpe bróns zijner waáp'nen!
Wíj keken wérkeloos toé, vol bewóndering! Ímmers Achílleus
liét in den stríjd ons niet gaán! Agamémnoon hád hem belédigd! -
Tót zijn genóten behoór ik! - Wij voéren op 't zélfde vaártuig!
Múrmidóniër bèn ik! Mijns váders naám is Polúktoor;
ríjk is de mán weliswaár, maar een gríjsaard, als gíj zijt, niets jónger!
Nóg zes zoóns heeft hij thúis: de zévende zoón, dat ben ík dus.
400 Mét hen héb ik geloót en mijn lót was 't, naar Tróje te trékken.
Nú bezoék ik de vlákte van 't kámp uit! Wánt in de vroégte
zíjn zij van zíns, in het rónd, de stád te bestórmen, - de Griéken!
Hún toch een doór in het oóg is hun lédiggang! Geénszins meer laat zich
bréid'len hun rázende trék naar den stríjd door de vórsten der Griéken!

Tot hem sprak Priamos, de koning, die een god geleek:

406 Áls gij dan wérk'lijk een maát van den zoón van Péleus, Achílleus,
zíjt: welaán! mij dan álles naar waarheid ten vólle beríchten!
Lígt hij nog steéds bij de schépen, mijn zoón? Of heéft hij mijn kínd reeds
hónden van hém, in stúkken, voórgewórpen, - Achílleus?

Tot hem sprak Hermes, de Argusdoder, de rijkdommenschenker:

411 Gríjsaard, nog niét is uw zoón door hónden verscheúrd of door vógels!
Neén, hij lígt nog steéds naast Achílleus' schíp bij de ténten, -
nét als toén hij gevéld werd! En reéds den twálefden mórgen
lígt hij zo, dóch zijn líchaam verrót, noch wórdt het door máden
aángetast, - dié toch de mánnen, die Áres gevéld heeft, verslín den! -
Ó, wel zéker! om 't gráf van Patróklos, zijn dierbaren mákker,
sleúrt hij hem, niéts ontziénd, als de strálende dágeraad áanbreekt:
maár hij schéndt hem niét! Verbaásd zoudt gij staán, als gij zién zoudt,
hoé hij frís, als de mórgendauw lígt, van elk bloédspoor gereínigd,
420 nérgens door smétten ontsiérd! - En zijn wónden zijn álle geslóten,
schoón zonder tál! Want in hém hadden vélen hun wápen gedréven.
Zó zijn de zálige góden bezórgd om den édelen Héktóor,

oók al ís hij gedoód, - omdát hij bij hén zeer geliéfd was.

Zo sprak hij en de grijsaard verheugde zich en sprak:

- 425 Já, kind! Waaráchtig 't is goéd, hun pássende gáven te géven,
gód en godín! Want noóit heeft mijn zoón - ach, hád ik een zoón ooit? -
in zijn zálen de góden, de hémelbewóners, vergéten!... -
Daárom gedénken zij zíjner, - al heéft ook de doód hem gegrépen! -
Maár, welaán! aanvaárd hem van míj, dezen práchtigen béker!
- 430 Én beschérm mij in rúil en weés met de góden mijn léidsman,
tót ik éind'lijk de tént van den zoón van Péleus beréikt heb!

Tot hem sprak Hermes, de Argusdoder, de rijkdommenschenker:

- 433 Ómkopen wílt gij mij, oúde, - een jóng're! - Maar nímmen beréikt gij,
dát ik van ú een geschénk, waar Achílleus geen weét van heeft, aanneem!
Hém toch vreés ik en dúcht ik, voor hém ben ik één en al eérbied!
Diéfstal is dít! Ik wíl mij geen leéd in de toékomst berókk'nen! -
Tóch wil ik ú als gíds, als het moét, tot in Árgos geléiden,
gáns tot uw diénst, op een snélvarend schíp, of te voét met u meégaand!
Én geen méns, die met ú, uit veráchting voor míj, op de vúist ging!

Hermes vergezelde Priamos en diens heraut tot het Griekse kamp. Daar stortte Hermes over de wachters den slaap uit en opende de poort. Toen hij Achílleus' verblijf bereikt had, ontsloot hij de dubbele deuren, leidde zijn beschermelingen tot op de binnenplaats, en sprak:

- 460 Gríjsaard, tot ú heb ik, onstérfelijk gód, mij begéven, -
Hérmes! Tot ú was ik ímmers door Zeús als geléider gezónden!
Nú echter maák ik mij óp, terúg te gaan! Niét voor Achílleus'
ógen wíl ik verschíjnen! - Slechts érgernis tóch zou het wékken,
áls een onstérfelijk gód een stérveling ópenlijk bíjstond! -
Gíj nu! Gá naar bínnen! Vat Péleus' zoón bij de kniëën,
rícht tot hém bij zijn váder en bíj zijn schoonlókkgige moéder .
smeékbeden, én bij zijn zoón, opdát hij deérnis gevoéle!

Hierop keerde Hermes naar den Olympus terug.-

Priamos vertrouwde de rossen en de muilieren aan de hoede van zijn heraut toe, en betrad Achílleus' verblijf. Achílleus had zoéven zijn maaltijd beëindigd. Ongemerkt, naderde Priamos Achílleus' zetel; hij knielde vóór Achílleus' voeten neder, greep Achílleus' hand, die Hektoor en vele andere zijner zoons gedood had, en kuste haar.

Vol verbijstering blikten Achílleus en de anderen, toen zij hem ontwaarden, Priamos aan.

Tenslotte richtte Priamos tot Achílleus de volgende smeekbede.

- 486 Dénk toch, dénk aan uw váder, gij gódengelíjke Achílleus!
Éven oud, als ík, staat ook híj aan het éinde des lévens.
Én ook hém zullen wél omwónende vórsten en vólk'ren
kwéllen, en niémand is daár, om ínval en plúnd'ring te wéren! -
- 490 Maár, voorwaár! uw váder, - verneémt hij, dat gíj ongedeérd zijt,
blíjdschap vervúlt zijn gemoéd, en hij hoópt erop dágen en náchten,

't aanschijn te zien van zijn zoón, die van 't lánd der Trojánen terugkomt.
 Ík evenwél, ik rampzaál'ge, - geen stérv'ling had dápperder zónen,
 niémand in heél mijn rijk! En állen zín mij ontvállen!
 Víjftig wáren er mÍj bij de lánding der schépen der Griéken!
 Négentien ónder hén had mijn gáde het léven geschónken;
 ál de ánd'ren gewón ik in 't paléis bij de ándere vróuwen.
 Dézen, hoe tálrijk óók, nam de rázende krÍjgsgod het léven. -
 Én mijn láatste, mijn béste, die stád en steéd'ling beschérmde, -
 510 hém hebt gÍj gedoód, terwÍjl hij kámpte voor Tróje,... .
 Héktóor, ach!..-Zíjnenthálve bezoék ik nu 't léger der Griéken,
 óm hem te kópen van ú! Ik bréng u een éind'lozen lósprijs! -
 Ách! eerbiédig de góden, AchÍlleus! betoón mij uw deérnis!
 Dénk toch, dénk aan uw váder! Beklágenswaardiger bén ik!
 Wánt ik bestónd, wat nog noóit een ánder stérv'ling bestáan had, -
 ván wie mijn zoón heeft gedoód, de hánd naar mijn líppen te bréngen!

Zo sprak Priamos; Achilleus werd door ontroering gegrepen, deed den grijsaard opstaan en sprak:

518 Ách rampzaál'ge, waaráchtig! veel smárt had uw hárt te verkróppen! -
 Hoé dorst gij 't aán, in het scheépskamp te tréden, zónder geléide,
 520 ónder het oóg van een mán, die ú zovéle en eéd'le
 zónen van 't léven beroófd heeft! Van íjzer nu, dát is uw hárt, ja! -
 Maár welaán! neem plaáts in een zétel! - Ál onze smárten,
 láát ze diép in ons hárt begráven zijn, Óndanks hun schríjnen!
 Vérder bréngt het ons tóch geen stáp, het erbármelÍjk klágen!
 Zó hebben ímmers de góden 't beschÍkt voor 't rampzálige ménsdom,
 't léven in droéf'nis te slÍjten! - Zijzélf echter kénnen geen kómmen!
 Wánt een tweétal váten heeft Zeús op den vloér zijner zaál staan,
 én hij schénkt uit het éne, wat kwaád, uit het ánd're, wat goéd is.
 HÍj, voor wien Zeús nu een méngdrank uit béide váten getápt heeft,
 530 zÍét zich nú eens een ónheil ten deél vallen, dán weer een zégen.
 Dóch voor wien Zeús uit het kwáde slechts schénkt, hij ként slechts veráchting
 én op de héilige aárde vervólgden hem noóddruft en hóngger
 én hij doólt, door de góden verácht en gesmaád door de ménsen...-
 Zó heeft ook Péleus, mijn váder, de heérlijkste gáven ontvángen
 ván in de wiég! Want heél het méns'lijk geslácht overtróf hij
 doór zijn gelúk en zijn goéd en de Múrmidónen geboód hij;
 én, al wás hij een stérv'ling, een godín verkreég hij tot gáde!
 Dóch ook hém viel ellénde ten deél, daar een gód hem misgúnde,
 zoóns in 't paléis te verwékken, om 't lánd na zijn doód te beheérsen.
 540 Eén zoon slechts wérd hem gebaárd,- die vroeg stérvén moet!...- Én ik verzórg hem
 in zijn óúderdom niét; want vér van het rijk mijner vaád'ren
 zít ik in 't lánd der Trojánen, om ú en uw kínd'ren te kwéllen!.....-
 GÍj ook, grÍjsaard, waart vroéger, zo hoór ik verlúiden, gezégend!
 Ín het gehéle gebiéd, dat door Lésbos in 't zúiden begrénsd wordt,
 én door Phrýgië in 't oósten, door de Héllespónt in het noórden,
 daárin waart gÍj - naar men zégt - door uw rÍjkdom en zoóns zonder weérgea.
 Sínds die oórlogsplaag échter door de hémelbewóners gestuúrd is,
 woéd't gestaág om uw stád het moórdende kámpen der mánnen! -
 Dúld het toch ! - Geéf niet te zeér aan geklaág en gejámmer u óver!
 550 Niéts toch beréikt gij ermeé, uw édelen zoón te betreúren!

't Léven hergeéft gij hem niét! Eer tréft u nog ándere rámpspoed!

Tot hem sprak Priamos, de koning, die een god geleek:

553 Neén, neen! Biéd me geen zétel, beschérm'ling van Zeús, zolang Héktóor hiér, in uw tént op den grónd ligt, verwaárloosd! Stá hem mij daád'lijk áf, opdát mijn ógen hem zién! En aanvaárd toch het lósgeld, 't ríjkelijke, dát wij u bréngen! - Geniét ervan! Keér ook behoúden t'rúg naar het lánd uwer vaád'ren, - nu gíj mij éénmaal vergúnd hebt, vérder in léven te blíjven en 't licht der zón te aanschoúwen!

Met dreigenden blik zag hem de snelvoetige Achilleus aan en sprak:

560 Niét mij nog lángér getérgd, oude mán! Ik had zélf reeds beslóten, Héktóor niet lángér te hóuden! - Om Zeús' bevél te verkónd'gen, Ís mij mijn moéder verschénen, de dóchter van Néreus, den zeégod! Én ook ú doorzié ik, vorst Príamos! Neén, mij ontgaát niet, dát u een gód heeft gebrácht naar de snélle schépen der Griéken! Wánt betrédén dórst geen stérv'ling - jóng zelfs en kráchtig - 't légerkamp! Oók kon hij noóit de wácht ontgaan, noóit toch den slágboom zónder moéite verschúiven, die de póort onzer wóning vergréndelt. - Daárom lángér nu niét in mijn smárt mijn grámschap gepríkkeld! Laát me toch, gríjsaard, aan ú, die mijn gást hier zíjt, niet vergríjpen, -
570 smeék'ling en gást tegelíjk, en Zeús' gebód overtrédén!....

Priamos ontstelde zeer en ging zitten. Achilleus stormde, als een leeuw, naar buiten, laadde met twee vrienden den losprijs van den vrachtwagen en beval slavinnen, Hektoors lijk te wassen, te zalven, te kleden. Zelf droeg hij den dode op de dodenbaar. Hierop begon Achilleus te weeklagen en riep zijn vriend bij zijn naam:

592 Niét op míj, Patróklos, verbólgen zijn, mócht gij vernémen, zélf in de wóning der dóden, dat ík den édelen Héktóor, áán zijnen váder terúggaf: ik ontvíng een eérvollen lósprijs! U zal ik zélf ook daárvan, al wát ik verschúldigd ben, schénken.

Hierop betrad hij zijn tent, ging zitten en sprak tot Príamos:

599 Waárlíjk, gríjsaard, uw zoón is lósgekocht, naár uw verlángen.
600 Ópgebaard lígt hij nu neér! Zodrá de dágeraad aanbreekt, Zíét gij hem, áls gij hem heéuvoert! - Laat nú ons aan 't ávondmaal dénken! - oók de schoonlókke Níobe tóch vergát niet te éten, zíj, die haar kínd'ren, haar twaálftal, tegelíjk in haar zálen gevéld zag, 't zéstal der dóchters van haár, en het zéstal der jeúgdige zónen! Níobe's zoóns trof Apólloon met een píjl van zijn zílveren hándboog, toórnig op haár, als hij wás; de dóchters schoot Ártemis néder! Níobe tóch had hun moéder, de strálende Léto, belédigd, prálend, dat déze slechts tweé, zijzélf zoveel kínd'ren gebaárd had! Ártemis dán en Apólloon, getweéén slechts, vélden hen állen! -
610 Négen dágen lag élk in zijn bloéd neer: niémand toch wás er, dée hen begroéf, - want het vólk was door Zeús in rótssteen veránderd.

Dóch op den tiénden dág begroéven de góden de kínd'ren.... -
Toén nam Níobe voédsel, te zwák om nog tránen te stórten.
Nú echter érgens in 't rótsland, in 't bérgland, woést en verláten,
óp den Sípulostóp, waar godinnen hun slaápsteden hébben, -
nimfenschaár die om 't wáter der strómen haar réidansen slíngert,
voélt zij tot rótssteen verstárd, wat de góden haar déden, nog ímmer.-
Máar, weláan! ook wij béiden, - gedénken wij, édele gríjsaard,
't gástmaal! - Láter kúnt gij uw diérbaren zoón dan bewénen,
620 áls gij Tróje beréikt hebt: uw véle tránen verdiént hij.

Hierop bood Achilleus den koning van Troje een maal aan.
Vol bewondering was Priamos voor den adel en de kracht van Achílleus' gestalte;
vol bewondering Achilleus voor Priamos' edelen aanblik en edele
woorden. Tenslotte sprak Priamos:

635 Biéd mij nu spoédig een spónde, Achílleus, opdát ik nu éind'lijk
ván den zoéten slaáp geniéten mag, - diép, langdúrig....
Niét toch hébben mijn ógen zich ónder hun léden gelóken,
sédert dat ónder uw hánden mijn kínd van het léven beroófd is. -
Ónophóudelijk zúcht ik en dúizenden zórgen herkaúw ik,
bínnen den hóf voor 't paléis mij wént'lend in mést en in módder,
Nú eerst héb ik weer voédsel geproéfd, en met fónk'lende wijnen
meér dan de líppen bevóchtigd: voordién had ik niéts meer genúttigd.

Achilleus beval, voor Priamos een bed in gereedheid te brengen, en hij sprak:

650 Búiten hébt gij te slápen, vorst Príamos: dádelijk kán hier
eén der Griéken verschíjnen, - een raádsheer, één dier gebiéders,
dié hier steéds met míj beraádslagen; - niéts is gewóner.
Mócht een húnner u zién in 't snel íntredend náchtelijk dúister,
daád'lijk vernám van uw kómst Agamémnoon, het hoófd van het léger,
én dan wérd met ver tráging de koóp van Héktóor bekráchtigd....-
Dóch welaán, zeg mij dít, en verstrék mij ónverbloemd ántwoord:
hoéveel tíjd is veréist voor de plécht'ge begraáf'nis van Héktóor? -
Zólang staák ik den stríjd dan en hóud ik het kríjgsvolk van 't slágveld.

Tot hem sprak Priamos, de koning, die een god geleek:

660 Áls gij dan waárlíjk verlángt, dat wij Héktóors begraáf 'nis voltoóien;
doé dan als vólgt, Achílleus; en ál mijn wénsen vervúlt gij.
Tróje, zoáls gij weét, is omsíngeld; en vér moet het brándhout
úit het gebérgte gehaáld, zeer beángstigd ook zíjn de Trojánen. -
Négen dágen láng konden wíj in mijn zaál hem bejámm'ren;
óp den tiénden begráven, het vólk een dódenmaal biéden;
óp den élfden het gráf van mijn zoón met een gráfheuvel dékken; -
én op den twaálfdén dag - dan stríjden wij, - ís het noodzaák'lijk.

Tot hem sprak de snelvoetige Achilleus:

669 Dít ook, geloóf mij, gríjsaard, gebeúrt, zoáls uw verzoék lúidt:
670 Ópschorten zál ik den stríjd voor het dágental, dát gij gewénst hebt.

Hierop leidde Achilleus Priamos naar zijn legerstede. - Toen de koning sliep, verscheen hem Hermes in een droomgezicht en sprak:

683 Grijsaard, onmoóglich, dat gij nog gevaár vreest! Zié, hoe gij slúimert bínnen 't vijándige kámp, nu Achílleus uw léven gespaárd heeft!
Én nu hébt gij voor Héktóor een gróten lósprijs gegéven! -
Dóch uw líjfsbehoúd, het kóste beslíst het driedúbb'le,
gínds, in de stád, aan uw zoóns, die gij áchterliet, áls Agamémnoon
iéts van uw kómst vernám, de Griéken er iéts van vernámen!

De grijsaard ontstelde en wekte den heraut. Hermes leidde hen, zonder dat iemand hen bespeurde, het kamp uit; bij den stroom verliet hij hen. - De dag brak aan. Jammerend en stenend, reden Priamos en de heraut door de vlakke.

Toen zij de stad naderden, onrwaarde hen Cassandra, die naar de burcht van Troje geklommen was, begon te snikken en riep:

704 Kómt nu, mánnen en vrouwen van Tróje! Komt Héktóor aanschouwen!
ú immers schónk zijn behoúd, zo díkwijls hij keérde van 't slágveld,
vreúgde! Want híj was de vreúgde der stád en der gánse bevólking!

Op haar roep verlieten alle bewoners de stad, en toen zij den koning bereikt hadden, omgaven zij Hektoors lijk en begonnen te weeklagen.-
Priamos echter sprak:

716 Wíjkt voor mijn múildieren úit, dat zij doórkunnen! Tíjd krijgt gij állen,
ú aan geklaág te verzaád'gen, wanneér ik hem húiswaarts gevoérd heb!

Hierop voerde Priamos Hektoors lijk naar zijn paleis, liet het opbaren, de zangers ontbieden. Dezen zetten het rouwgezang in en de vrouwen begonnen te jammeren. En Andromache, Hektoors vrouw, omvatte het hoofd van haar man en verhief haar klacht:

725 Gáde, gij zijt uit het léven vroeg heéngegaan, laát mij als weéd'we áchter, hiér, in 't paléis! En ons kínd, - zo onnózel nog ís het,
't kínd van ú en van míj, - ons rampzaál'gen! En nímmen, geloóf ik,
wórdt hij volwássen! Voordién zal ímmers heél deze véste óndergaan!
Gij toch zijt doód, haar verdeéd'ger, gíj, die alleén haar
730 steún waart, de toéverlaát der vrouwen, der schúld'loze kind'ren!
zéker zúllen zij drá in de Griékse schépen vertrékken! -
Én ik zélf in hun mídden! En gíj, kind,- óf zult mij zélf dan
vólgen, naar wáar zij een wérk, dat verschópp'lingen voégt, van u vérgen,-
éind'loos gezwóeg voor een heér, die hardvóchtig is, óf een der Griéken....
wérpt u, nadát hij uw hánd greep, van 't bólwerk neer! - grúwelijk éinde! -
grám als hij ís! Misschién was zijn broéder gevállen door Héktóor,
óf zijn váder, zijn zoón! - Want tálloos véle der Griéken
hébben door Héktóors hánden in 't strijdperk het léven verlóren! -
Niét toch zachtzínig was híj, uw váder, op 't vreés'lijke slágveld!...
740 Daárom verhéft nu om hém het vólk geklaág in de véste! -
Grúwelijk hébt gij uw ouéders in rouw en ellénde gedómpeld,
Héktóor! - Doch míj 't allermeést staan snérpende smárten te wáchten!
Niét toch hébt gij mij stérvend de hánden geréikt van uw spónde!

Niét een woórd mij gezégd, vol wíjsheid, dát ik dan áltijd
stíl overpéinsd had, dágen en náchten, - tránen vergiétend!

Zo sprak zij, al wenend; en de vrouwen begonnen te jammeren; en op haar
beurt verhief Hekabe met luider stemme haar klacht:

748 Héktoor!... aán mijn hárt van ál mijn zónen de liéfste!
Waárlíjk, gij waárt, toen gij 't léven genoót, bemind door de góden!
750 Én nog zijt gij het steéds, ook al heéft u het doódslot getróffen!
Wánt al de ándere zónen van míj gaf de snélle Achílleus
lást, wanneér hij hen greép, ver wég over zeé te verkópen,
óf op Sámos, op Ímbros, of óp het rókende Lémnos... -

Toén hij ú echter 't léven ontrúkt had met 't schérp van het wápen,
sleúrde hij ú weliswaár om het gráf van zijn diérbaren mákker,
Pátroklos, dién gij gevéld hadt, - o neén! hij deéd hem niet ópstaan!
Maár toch, frís als de daúw, als waárt gij zoëven gestórven,
lígt gij nu hiér in de zaál, gelíjk een mán, dien Apólloon
mét een záchten píjl van zijn zílveren boóg plots gedoód heeft!

Zo sprak zij, al wenend; en eindeloos ging het gejammer op; en als derde
verhief Helena haar klacht:

762 Héktoor, aán mijn hárt van ál mijn zwágers de liéfste!
Já! het is waár, mijn gemaál is Páris, de gódengelíjke,
dié mij naar Tróje gevoérd heeft! - Ach, wás ik voordién maar gestórven!
Nú immers zín er voor mij reeds négentien járen verstréken,
sín ds ik van gínder vertrók en út mijn váderland wég ben!
Noóit echter héb ik van ú een schéldwoord gehoórd of een krénking!
Já, als iémand ánders in hús mij verwíjten naar 't hoófd wierp -
broéders of zústers van ú, of échtgenóten der broéders,
770 Hékabe zélfs - (want Príamos wás, als een váder, zo záchst steeds)
dán hebt gij hen steéds tot zwíjgen gebrácht en weerhoúden
doór uw zachtzínningen aárd en doór uw zachtzínninge woórden! -
Daárom weén ik om ú en mijzélft, helaas! diép ongelúkkig!
Niémand tóch is mij vérder in 't wíjde lánd van Tróje
vriénd'lijk of goédgezínd! - Door állen wórd ik veráfschuwd!

Zo sprak zij, al wenend; en allen begonnen te jammeren. Priamos echter sprak:

778 Voért nu, mánnen van Tróje, het brándhout aan! Weést niet bekómmerd
dát het Griékse vólk u belágen zal! - Zíét toch, Achílleus
toén hij uit 't scheépskamp mij gaán liet, heeft pléchtig belóofd en verzékerd,
óns geen áfbreuk te doén, eer de twaálftde dágeraad aanbreekt!

Negen dagen lang haalde men hout uit het gebergte; op den tienden dag verbrandde
men Hektoors líjk; op den elfden verzamelde men zijn gebeente; men wierp een graf-
heuvel op en Priamos bood in zijn zalen het volk een líjkmaal aan.

* De gesproken gedeelten zijn metrisch vertaald, de verhalende samengevat;

de kantlijnummering der versregels stemt met die van het oorspronkelijke
overeen; bij het overzetten lagen de vertalingen van Voss, Hampe, Vosmaer,
Timmerman, Schwartz, de Roy van Zuydewijn en Mazon steeds binnen handbereik.

* Daar de Nederlandse beklemtoning niet van enige willekeur vrij is, zijn de te
beklemtonen lettergrepen van een accent voorzien.

Lodewijk Saldiën.